

EMMA

NR. 6 - DECEMBER 2022

IN DIT NUMMER:

INTERVIEWS MET NICK VLIETMAN EN
ELS TER STEGE

10 VRAGEN AAN JACOLINE VAN EWIJK
UIT HET ARCHIEF

... EN NOG VEEL MEER

MAGAZINE VOOR BEWONERS EN BETROKKENEN
VAN ORANJE NASSAU'S OORD EN DE RIJNHOF

Op de voorpagina en hierboven: Klimop
© cofre

INHOUD

Poëzie	4
Voorwoord	5
De cliëntenraad: Van de voorzitter	6
10 vragen aan Jacoline van Ewijk	8
Klinker: Kerstverhaal	10
Koken met Emma	12
Uit het Reeënbosch	13
Interview: Nick Vlietman	14
Uit De Rijnhof	16
Activiteitenkalender	17
Interview: Els ter Stege	18
Tegeltjeswijsheden	20
De verzameling van Wim Pijlman	21
Terug in de tijd	22
Puzzel	24
Uit het Archief: T.O.N Speelgoed	25
Fotoalbum	26
Algemene informatie	27

POËZIE

WINTERSTILTE

De grond is wit, de nevel wit,
De wolken, waar nog sneeuw in zit,
Zijn wit, dat zacht vergrijzelt.
Het fijngetakt geboomte zit
Met witten rijp beijzeld.
De boom houdt zich behoedzaam stil,
Dat niet het minste takgetril
't Kristallen kunstwerk breke,
De klank zelfs van mijn schreden wil
Zich in de sneeuw verstoppen.

De grond is wit, de nevel wit,
Wat zwijgend tooverland is dit?
Wat hemel loop ik onder?
Ik vouw de handen en aanbid
Dit grootsche, stille wonder.

Jacqueline Elisabeth van der Waals
(1868 - 1922)

VOORWOORD

Voor u ligt alweer de zesde Emma. Het is reuze fijn dat we alleen maar positieve reacties krijgen, hoewel constructieve kritiek natuurlijk ook zeer welkom is. Dus schroomt u alstublieft niet ons punten van verbetering te sturen!

Men vindt het blad zelfs voorbeeldstellend voor de wereld van het verpleeghuis. Dat horen we met gepaste trots.

Emma is een platform voor bewoners, hun familie en betrokkenen. Het is de bedoeling dat het blad bewoners, familie en de cliëntenraad verbindt. We hopen dan ook dat dit steeds meer het geval zal zijn.

Emma is ook een onafhankelijk orgaan, waarin naast de vele mooie dingen die in het verpleeghuis gebeuren, vragen kunnen worden opgeworpen en zorgen geuit. Voorzitter Cees Kroon geeft ons in dat verband een mooie kijk op het verleden in zijn openingsverhaal. Verder tonen de interviews die er tot nu toe in verschenen - in dit nummer met helpende Nick Vlietman - niet alleen de mooie kanten van het verpleeghuiswezen, maar ook datgene wat meer aandacht nodig heeft.

Vooralsnog is Emma een blad van schoonheid en plezier. Daarom in dit nummer ook weer een toepasselijk recept, een puzzel, een mooi gedicht, Klinker's wintervertelling en energieke verhalen uit de praktijk van Oranje Nassau's Oord en de Rijnhof.

En dan nog dit:

We hebben als redactie een heel praktisch aandachtspunt voor u. Voor elk nummer ontvangen we graag plaatjes uit een bijzonder fotoalbum en een tentoon te stellen verzameling van een van de bewoners of hun familieleden. Het blijft echter een beetje stil aan uw kant. Daarom deze oproep: meldt u bij de redactie via het e-mailadres op de laatste bladzijde. De oproep geldt ook voor de verzorgenden en helpenden: vraag het de bewoners of hun familieleden en meld het ons. Hoe meer fotoalbums en verzamelingen, hoe liever het ons is!

Veel plezier met Emma!

De redactie

DE CLIËNTENRAAD

VAN DE VOORZITTER

Tot 1950, mijn geboortjaar, was er geen aparte zorg voor ouderen. Ouderen werden onderhouden door familie, kerk en de gemeente. In andere gevallen werd men opgenomen in het huis van de kinderen of trokken de kinderen bij hen in wanneer er meer zorg nodig was.

De bevolking groeide en langzamerhand kwam de 'vergrijzing'. De opa en oma van mijn vaderskant zaten nog in een pensionhuis. Daar konden ze hun eigen gang gaan en werden ze zeer naar hun zin verzorgd. Mijn grootouders hebben de overgang van pensionhuizen naar bejaardentehuizen niet meegemaakt. Was je te goed voor een bejaardentehuis of wilde je nog - ook als echtpaar - je eigen zelfstandigheid bewaren dan had je afzonderlijke bejaardenhuisjes. Ook kwamen er aanleunwoningen. Je woonde daarin zelfstandig, maar voor hulp en medische verzorging kon je een beroep doen op het nabije gelegen bejaardentehuis of op de zogenaamde Kruishulp.

Mijn moeder heeft jarenlang in zo'n bejaardentehuis gewoond, namelijk op De Rijnhof hier in Renkum. Je had toen nog geen zware indicaties nodig om er te komen en je kon er jarenlang wonen als je gezond bleef. Het personeel had voldoende tijd om eens een praatje te maken. Je werd er beziggehouden en er waren genoeg medebewoners waarmee je vriendschappen aan kon knopen.

Het bejaardentehuis werd echter verzorgingshuis. Daar kon je niet zomaar in komen. Je moest wat 'mankeren'. Het personeel kreeg daardoor te maken met ouderen, die meer en specifieke zorg nodig hadden, waarvoor ze nog niet waren opgeleid. Er kwam minder tijd beschikbaar voor een praatje en de georganiseerde activiteiten namen af. Dat laatste natuurlijk ook door de bezuinigingen van de overheid op de ouderenzorg. Er werd noodgedwongen meer een beroep gedaan op de familie om met pa of ma zelf dingen te ondernemen. Dat werd nog eens versterkt toen de verzorgingshuizen verpleeghuizen werden, waar alleen mensen werden opgenomen die nog zwaardere zorg nodig hadden. Het personeel moest weer worden bijgeschoold, zeker toen de bewoners van de zogenaamde 'gestichten', met dementie, psychische stoornissen en 'onbegrepen gedrag', ook meer en meer in de verpleeghuizen terecht kwamen.

De regering bedacht toen, nadat de kosten voor de ouderenzorg hand over hand toenamen, dat de ouderen maar beter zo lang

mogelijk thuis konden blijven wonen. We zijn daardoor weer terug in de jaren 50... Wilde je toch je vader of moeder meer zorg bieden dan het verpleeghuis te bieden had, dan werd je 'mantelzorger'.

Het klinkt misschien wel aardig en het wordt met veel liefde gedaan, maar het leverde (en levert) vaak ook een hoop stress op. Als je verwant dan eindelijk naar een verpleeghuis kon, was je als mantelzorger toe aan een 'burn out'. Dan had je even geen puf meer om ook nog als vrijwilliger ondersteunende activiteiten te verlenen. Het personeelstekort in de zorg is zoals u hoogstwaarschijnlijk weet een groeiend fenomeen. Meer en zwaarder werk moet met minder mensen worden gedaan. Vrijwilligers zijn en blijven ook nu en in de toekomst onmisbaar in de zorg.

De ouderenzorg zoals die in de tijd van de pensionhuizen werd gegeven, bestaat helaas niet meer...

Cees Kroon

Op de foto links het voormalige pensionhuis anno nu. Rechts de grootouders van Cees Kroon in het pensionhuis in 1971.

10 VRAGEN AAN:

JACOLINE VAN EWIKJ

1 Wie ben je?

Ik ben Jacoline van Ewijk, getrouwd met Roel, die tevens vrijwilliger is bij het Historisch Archief. Wij hebben samen 2 dochters; Lynn en Jessy. Lynn is werkzaam bij de gemeente Druten en Wijchen. Jessy is werkzaam bij Zinzia als Medewerker Gastvrijheid en Telefonie.

2 Wat doe je bij Oranje Nassau's Oord?

Mijn functie is Medewerker Gastvrijheid en Medewerker Serviceplein. Beide functies zijn heel verschillend. Bij het Serviceplein heb je te maken met de (nieuwe) medewerkers, die bij ons terecht kunnen met allerlei vragen over de organisatie, kantoorbenodigdheden en dienstkleding. Als Medewerker Gastvrijheid hebben we veel te maken met bezoek en onze lieve cliënten, wat ik heel gezellig vind.

Het Serviceplein is te vinden op de eerste verdieping boven het Warm Welkom

3 Hoe lang werk je hier al?

17,5 jaar ben ik werkzaam bij Zinzia.

4 Op welke dagen werk je?

Als Medewerker Serviceplein ben ik aanwezig op woensdag. Als Medewerker Gastvrijheid is het wisselend daar het Warm Welkom zeven dagen per week geopend is.

5 Wat vind je leuk aan deze baan?

Voorals je van ze een blijk van herkenning ontvangt wanneer ze met familie of kennissen gezellig bij het Warm Welkom een lekker kopje koffie komen drinken met iets lekkers erbij. En waar ze dan heel erg van genieten.

6 Waar ben je opgegroeid?

Ik ben geboren in Krimpen a/d IJssel. Was zes maanden oud toen mijn ouders verhuisden naar Heteren. Daar heb ik mijn jeugd doorgebracht. Door het werk van mijn man, twee jaar in Steenwijk gewoond, na deze twee jaar weer terug naar Heteren, en sinds vier jaar wonen wij aan de Beukenlaan in Renkum.

7 Wat zijn je hobby's?

Mijn hobby's zijn lezen, wandelen en fietsen.

8 Wat is je favoriete plek bij Oranje Nassau's Oord?

Mijn favoriete plekje is toch wel bij de oude hoofdingang waar voorheen het Warm Welkom was gevestigd, bij het Hertenkamp en het heerlijke zonnige terras, waar cliënten met familie zo van genoten.

9 Wat is jouw levensmotto?

Probeer iets moois te maken van elke dag, het kan zo voorbij zijn.

10 Heb je zelf nog een vraag?

Nee! Dankjewel! Het was heel leuk om dit te doen!

KLINKER

KERSTVERHAAL

Ruim een jaar geleden, tijdens de herfstvakantie, verhuisde Elly met haar ouders en broertje vanuit het westen naar een gehuchtje in de Achterhoek. Dat was een hele verandering. Na de herfstvakantie ging ze naar het gymnasium in een grote plaats in de buurt. Ze had avonden en soms hele weekenden gestudeerd en was overgegaan!

Het contact met de andere studenten was nu ook veel beter. Gelukkig kwamen er elke dag ook nog whatsapp-berichten binnen van haar oude vriendinnen. Ook in het nieuwe huis had ze een mooie studeer-slaapkamer. Haar vader en moeder hadden er echt iets fijns van gemaakt, al was haar vader nog steeds dingen aan het opknappen.

Ze keek uit het raam op de weg en dacht terug aan een jaar geleden: 24 december. Ze was het even zat geweest en was, omdat het zonnetje scheen, een wandelingetje gaan maken. Terug bij huis, kreeg ze een ping op haar telefoon. Die kwam van haar beste vriendin uit het westen. Ze beantwoordde hem meteen en was daar net mee klaar, toen er een mijnheer op een scooter stopte. Hij vroeg haar vriendelijk of hij haar telefoon mocht lenen, omdat de accu leeg was en zijn vrouw was opgenomen in het ziekenhuis. Ze gaf haar telefoon, hij pakte een kaartje

en typte het telefoonnummer. Tijdens het gesprek dat daarop volgde keek hij steeds ernstiger.

“Ze is opgenomen in het academisch ziekenhuis?” zei hij, “Waar?”

Zijn gezicht werd steeds somberder.

“Ja, ik kom daar meteen naar toe!”, zei hij.

Hij stopte de telefoon in zijn zak en gaf vol gas.

“Mijn telefoon!”, riep Elly, “Mijn telefoon!”

Ze liep huilend naar binnen en vertelde haar moeder, wat er gebeurd was. Toen haar vader thuis kwam, zei hij:

“Elly, het komt goed. Komt de telefoon niet terug, dan krijg je van mij een nieuwe.”

Maar ook deze woorden konden haar niet opbeuren, zo herinnerde ze zich.

In het dorpje was een klein kerkje. Af en toe kwam er een predikant preken, ook die avond. Met zijn vieren gingen ze om negen uur naar de Kerstnachtdienst.

Toen ze thuis kwamen hing er een plastic tas aan de deurknop. Moeder leegde de inhoud op de tafel. Kerstkransjes, een stuk papier en ... de telefoon.

Op het papier stond:

“Lief meisje, wat moet je geschrokken zijn, dat ik je telefoon heb meegenomen. Ik kwam er in het ziekenhuis achter. Met mijn vrouw gaat het gelukkig heel goed, wij hebben twee dochters gekregen: Inge en Esther. Ik, maar ik weet heel zeker ook mijn vrouw, zou het heel fijn vinden als je ons na de kerstdagen komt bezoeken, het adres en telefoonnummer staan hieronder.”

Een paar dagen na de kerst ging zij met haar moeder op bezoek bij deze hen onbekende mensen. Er was een heel hartelijke ontvangst. Elly glimlachte.

Ja, ze komt er nu vaker om op te passen op de tweeling. Plotseling realiseerde ze zich dat ze in het nieuwe jaar nog een stuk moest inleveren voor het vak Nederlands.

“Mam!”, riep ze naar beneden, “Ik moet nog een stuk typen voor Nederlands, mag dat?”

Er kwam een “ja” uit de keuken.

Het werd dit verhaal dat u zojuist gelezen hebt.

KOKEN MET EMMA:

SNEEUWPUDDING

Dit ouderwetse recept werd vroeger gemaakt op zon- en feestdagen. Je maakt het in een half uurtje, maar de pudding moet nog wel minstens twee uur afkoelen!

Gebruik een mooie ouderwetse puddingvorm en serveer de pudding op een sjeik bord. Geef er vruchtencompote bij, vers fruit of puddingsaus.

Eet smakelijk !

Ingrediënten voor Sneeuwpudding:

120 gram suiker (of minder), 200 gram maïzena, 1,6 liter melk, 8 eiwitten, citroenschil.

- Roer de suiker, de maïzena en wat koude melk tot een papje. Klop de eiwitten stijf.
- Breng de overige melk met citroenschil aan de kook.
- Giet, al roerend, het papje erin en blijf roeren tot de pudding kookt.
- Schep de eiwitten erdoor en neem de pan direct van de warmtebron.
- Verwijder het citroenschilletje.
- Giet de pudding in een met koud water omgespoelde vorm en laat ze koud worden.
- Keer de pudding en serveer er rood fruit bij, of witte lychees.

*Met de overgebleven eidooiers kun je vanillevla maken of banketbakkersroom. Of roer een eidooier door de pasta, de puree, of door een omelet. **LET OP:** Bewaar de eidooiers niet langer dan twee dagen in de koelkast! Wees altijd voorzichtig met het gebruik van (rauwe) eieren en werk zorgvuldig en hygiënisch.*

UIT HET REEËNBOSCH

Bij Dagbehandeling het Reeënbosch ging het voorheen vooral over dagbesteding. Een gezellige dag met elkaar doorbrengen en samen leuke dingen doen. Er werd

ondersteuning geboden waar dat nodig was.

Tegenwoordig komen de mensen hier vooral met een persoonlijk doel. Deze doelen worden

meestal met het Ambulant Geriatrisch Team

(AGT) opgesteld. Hieraan wordt gedurende

een bepaalde tijd gewerkt vanuit verschillende

disciplines. Zo wordt bijvoorbeeld onder begeleiding van een fysiotherapeut het

valrisico verminderd of de conditie verhoogd. De ergotherapeut kijkt of bepaalde

aanpassingen ingezet kunnen worden, ook bij mensen thuis. Er wordt gesport,

gefietst, gekookt en gewandeld. Ook is er geheugentraining en emotionele

ondersteuning. Voor sommige mensen van het team was het belangrijk om het

creatieve brein te prikkelen. Ze wilden graag iets doen voor een goed doel. Omdat

de Dagbehandeling heel veel stoffen had gekregen van deze en gene, ontstond

het idee om 'voel-kussens' te maken voor bewoners die daar behoefte aan hebben.

Er waren echter geen naaimachines, maar na een oproep zijn er twee geschonken.

Het is er af en toe net een naaiatelier, maar het gaat heel goed!

Er zijn al twee kussens opgehaald voor een bewoner. Dit geeft de mensen van de

Dagbehandeling een heel goed gevoel. Het is op deze manier een 'win-win-actie'

en daarom gaan ze ermee door. Mocht u materialen hebben die we hiervoor

kunnen gebruiken, dan bent u van harte welkom op de Dagbehandeling. U kunt

contact opnemen via het email adres

dbono@zinzia.nl. Contactpersoon

is Yvonne van Antwerpen.

Het gaat overigens niet alleen om

voelkussens, maar ook om objecten

zoals hiernaast, misschien meer

geschikt voor de heren? Op het

Reeënbosch kunnen dus ook dat soort

materialen goed worden gebruikt!

INTERVIEW

NICK VLIETMAN, HELPENDE IN DE ZORG

"Ik ben opgegroeid in een open, eerlijk en vrij gezin met een jongere en een oudere zus. We hebben een grote familie, waarvan verschillende mensen in de zorg werken.

Ik woon deels in Arnhem en deels met mijn vriend in Zuna bij Almelo. Mijn passies zijn koken - dat doe ik ook graag op het werk met de bewoners – reizen en muziek. Toen ik op de MAVO zat wist ik al dat ik de zorg in wilde. Ik vond de schooltijd niet echt leuk. Ben meer van de praktijk. Ik werd enthousiast toen ik een opleiding voor verpleegkundige en daarna de opleiding 'Verzorgende IG' (individuele gezondheidszorg) volgde. Tijdens die laatste opleiding liep ik vier dagen in de week stage als Verzorgende IG in een zorgorganisatie in Heteren."

"Omdat ik de switch naar de reisbranche wilde maken – reizen is mijn andere passie naast het zorgen voor mensen en muziek - heb ik die opleiding niet helemaal afgemaakt, ook omdat ik wel heel erg veel verslagen moest maken. Ik ben een opleiding tot reisadviseur gaan volgen, liep stage bij TUI en werd in vaste dienst aangenomen. Daar kreeg ik het na verloop van tijd wat minder naar mijn zin, want er werd heel strak met targets gewerkt.

Het klantcontact vind ik erg leuk binnen de reisbranche, maar dat 'gepush' om zoveel mogelijk geld te verdienen? Nee, dat is niks voor mij. Ik ben toen in Amsterdam tot steward opgeleid en kwam na een stage bij Transavia daar in 2019 in dienst. Ik heb maar één seizoen gewerkt, want toen kwam corona en viel alles stil. Ik wil graag bezig zijn en omdat ik een achtergrond in de zorg heb meldde ik me aan voor het programma 'Extra handen in de zorg'. Mijn zus, die bij Zinzia werkt, vertelde dat ze daar mensen zochten. Binnen een week startte ik op de corona afdeling. Toen kwam er een plek vrij op Grunsfoort en Laankamp in Oranje Nassau's Oord en ben ik daar aan de slag gegaan als helpende."

"In 2021 werkte ik zowel bij Zinzia als bij Transavia. Ik kon bij beide een vast contract krijgen. Ik had en heb het erg naar mijn zin op Oranje Nassau's Oord met de bewoners en de collega's en bedacht mij dat vliegen altijd nog kan. Ik ben 30, kan de zorg fysiek goed aan, maar of dat nog zo is als ik 60 ben? Daarom heb ik voor Zinzia gekozen."

Van die keuze heb ik tot nu toe geen spijt gehad, maar wanneer corona er niet was geweest had ik die waarschijnlijk minder snel gemaakt."

"Wat mij het meeste voldoening geeft in mijn werk is dingen ontdekken bij de bewoners. Zo heb ik ook een passie voor muziek. Ik ontdekte dat wanneer ik tijdens de zorg muziek aanzette, het de bewoners meteen heel vrolijk maakte. De waardering die je dan krijgt van de mensen voor dat je ze geholpen hebt! Dat vind ik het allermooiste. De glimlach die je ziet verschijnen op het gezicht: daar doe ik het voor uiteindelijk. Als zij zeggen dat ze tevreden zijn, ben ik dat ook."

"Binnenkort stap ik over naar de nachtdienst. Dat was ik al eerder van plan. Ik ben nu eenmaal meer een nachtmens. Er is daar nog heel veel te doen en daaraan wil ik graag mijn bijdrage leveren. Hopelijk komt het de samenwerking met de mensen van de dagdienst ten goede.

We hebben veel bereikt in de dagdienst op Grunsfoort en Laankamp. Er is hier best veel onrust, omdat er heel verschillende typen bewoners zijn, die op hun eigen manier aandacht nodig hebben. Ik merk dan dat er te weinig personeel is. Je bent continu praktisch bezig en hebt niet veel tijd om bij de bewoner stil te staan en die onrust weg te nemen. Het is daardoor een beetje dweilen met de kraan open. Het nadeel is ook dat ons eigen team wat uit elkaar is gevallen, want er zijn veel mensen weggegaan en ik binnenkort dus ook. Het gevolg is dat je veel invallers krijgt. We zijn heel erg blij met hen, maar ze zijn onbekend met de bewoners. Elke keer een nieuw gezicht is voor de bewoner ook lastig. Je denkt misschien, ze vergeten snel iemand, maar dat is helemaal niet zo."

"Er komt meer hulp van de mensen van kantoor en bijvoorbeeld de fysiotherapeuten. Dat scheelt enorm. Al is het maar een uurtje, het geeft ons meer tijd om persoonlijke aandacht aan de bewoners te geven. Het heeft zeker meerwaarde wanneer dat een regel wordt. Het oogst bovendien veel waardering bij de teams. Je leert elkaar beter kennen en zo ontstaat er meer begrip voor de zaken waar we tegenaan lopen.

Soms zijn verbeteringen niet zo moeilijk te realiseren. Zo kun je tijdens het rapporteren ook tussen de mensen gaan zitten in plaats van met elkaar aan de tafel. Zet een speaker op tafel met zachte muziek. De bewoners neurien en zingen bijna altijd mee. Dat soort kleine dingen zien we nog te vaak over het hoofd. Het kost geen tijd, want je bent er toch. En het maakt de mensen zo blij!"

UIT DE RIJNHOF

Op de Renkumse heide (Airborne)

Bloemstukjes maken

Rondje Renkum op de boot

Voor de Rijnhof in de hitte

Mevrouw van den Berg 100 jaar

Oud-medewerker Bjorn komt langs met dieren

ACTIVITEITENKALENDER

Het welzijn van de bewoners staat hoog in het vaandel van Zinzia. Op de afdelingen en in de woningen worden elke dag gezellige activiteiten georganiseerd: nagels lakken, puzzelen, de krant lezen, een gesprekskring, spreekwoorden raden, schilderen, knutselen, bloemschikken, 'Beestenbende' met levende dieren, iemand die muziek komt maken, een cake bakken, soep maken, sport en bewegen en nog veel meer.

Vraagt u er eens naar op de afdeling waar u of uw verwante woont!

In overleg kunt u ook altijd zelf een activiteit organiseren of komen helpen.

Het programma in het Warm Welkom is bestemd voor alle afdelingen en hun familie. Hier is het overzicht:

Maandagen:	Koorrepetitie	15.00-16.00 u.
Woensdagen:	Muziek op een scherm	15.00-16.00 u.
Vrijdagen:	Muziek Matinée	15.00-16.00 u.
Maandag 12 december	Kerststal met Beestenboel	
Donderdag 15 december	Mannenkoor uit Oosterbeek	19.30-20.30 u.
Zaterdag 17 december	Kleine Komedie	
	Kerstvoorstelling	14.00 - 15.30 u.
Vrijdag 23 december:	Kerkdienst met Gerard van Ommeren	15.00-16.00 u.
Vrijdag 30 december:	7 Tinten Grijs Koor	15.00-16.00 u.

Soms is er bingo op de woensdagavond,

Tijdens het WK Voetbal kunnen er wedstrijden gekeken worden.

In de maand december komt er een Stampot buffet, een Kerst High Tea, een Kerstbuffet en worden er oliebolletjes gebakken.

En elk weekend is er een aanbieding van koffie/thee met iets lekkers.

Voor alle informatie kunt u terecht bij de balie van het Warm Welkom.

INTERVIEW

ELS TER STEGE, CLIËNT-ONDERSTEUNER

"Ik ben opgegroeid in Ulft in de Achterhoek en heb daar een prima jeugd gehad. Ik wilde eerst kinderverzorgster worden, maar daar was weinig werk voor te vinden. Daarom heb ik een tussenopleiding gedaan voor inrichtingsassistente (INAS). Die was bedoeld voor mensen die de zorg in wilden, maar nog niet wisten welke kant. Dus liep je stage op verschillende plekken. Tijdens mijn stage in het verpleeghuis in Terborg vond ik het zó mooi dat je iets voor mensen kunt betekenen. Het verpleeghuis leek me dus wel wat. In de buurt was er geen plek, daarom solliciteerde ik overal en bij Oranje Nassau's Oord kon ik een verpleegopleiding gaan doen. Wageningen was wel ver weg en de Achterhoek is een omgeving waar de meeste mensen blijven wonen. Toch ging ik als 18-jarig meisje met de bus heen en weer. In het begin was dat best moeilijk, helemaal alleen in een nieuwe omgeving, maar mijn ouders hebben me altijd gesteund. Op het terrein van Oranje Nassau's Oord, waar nu het Cirkelgebouw staat, was het zusterhuis. Daar moest je drie maanden intern. De eerste periode ging je naar school. Daarna ging je op de afdeling werken. Ik ben begonnen in de septembergroep van 1982 en dan ging je op 1 december in dienst. Dat is nu 40 jaar geleden! Uiteindelijk heb ik me gesetteld in Doorwerth, hier vlakbij."

"Ik ben begonnen in de oudbouw, het oude gedeelte van Oranje Nassau's Oord. Toen woonden er 30 bewoners op een afdeling en sliepen er twaalf mensen op één kamer. Je moest hard werken, maar je deed veel samen met je collega's. Er was tijd om eens met een bewoner naar de markt te gaan of een ander uitstapje te maken. Dat mis ik wel. Nu werkt iedereen meer op een eilandje. De rapportage deden we op één blaadje, later in een klapper. Nu moet dat in een digitaal dossier. Jaren later kwam de nieuwbouw, het huidige Emmaplein. Er woonden 16 bewoners op een afdeling en er sliepen vier mensen, later twee, op één kamer."

In de huidige nieuwbouw heeft elke bewoner zijn eigen kamer en wonen er negen mensen op de afdeling. Ik heb dus veel meegemaakt! De gebouwen zijn erg veranderd, maar het kerkje van Oranje Nassau's Oord is altijd hetzelfde gebleven. Mijn favoriete plekje is waar vroeger de hoofdingang was, bij het hertenkamp. Dat vind ik nog steeds een hele mooie plek."

"Ik ben al 38 jaar EVVer, Eerst Verantwoordelijke Verzorgende. Later heette dat zorgcoördinator, tegenwoordig 'cliënt-ondersteuner'. Allemaal verschillende namen voor dezelfde functie. Ik vind het nog steeds een heel mooi vak. De PG (Psycho Geriatrie) is mooi, iedereen is verschillend, er zijn steeds nieuwe mensen. Sterven is moeilijk, maar het laatste stukje van het leven is ook heel mooi. Vroeger deden we ook de laatste zorg, nu doet de begrafenisondernemer dat. Dat is jammer, want met die laatste zorg kon je alles heel mooi afronden, ook met de familie."

Nu ik ouder word, vergt het fysiek meer, zeker nu je vaak alleen op de afdeling staat. Het is een uitdaging om het voor de bewoners gezellig te maken en de rust te bewaren. Elke dag mooie momenten maken, ook al is het tijdens de zorg, even de tijd maken voor iemand: dat is mijn passie. Je kunt nooit nabootsen hoe het thuis was, maar het is belangrijk dat de bewoners hun gewoontes kunnen behouden; dat wat ze gewend zijn thuis. Een wijntje, een biertje, een glaasje port, en dan wel in de goede glaasjes van thuis! Dat is herkenbaar."

Eén dag per week werk ik in de Buurtzorg, dat is de thuiszorg. Dit geeft mij balans. Soms zijn de mensen thuis heel eenzaam en zien ze alleen ons. Dan denk ik: "Het is nog niet zo slecht in het verpleeghuis, je hebt aanspraak aan elkaar, eet samen, en er is altijd wat te doen".

"Haal uit het leven wat er in zit, probeer elke dag te genieten en koester dat je er nog bent. Om mij heen zijn mensen weggefallen, dus ik koester mijn gezin, mijn man en onze drie dochters. Vroeger is mijn dochter nog eens kindje Jezus geweest, ze hadden een baby nodig voor de levende kerststal bij Oranje Nassau's Oord, ze heeft in haar doopjurk in het stalletje gelegen."

Fietsen is mijn passie. Ik kan wel autorijden, maar ik doe alles op de fiets. In mijn vrije tijd ga ik graag met mijn man fietsen in de natuur, of met vriendinnen".

"Ik ben met Oranje Nassau's Oord verweven. Het hoort bij mij. 1 december werk ik er 40 jaar! Voor die gelegenheid heb ik voor de bewoners van Domeinbosch en Prinsenbosch een Indische rijsttafel geregeld. En er is in de kapel een receptie voor collega's".

TEGELTJESWIJSHEDEN

DE VERZAMELING VAN WIM PIJLMAN

In december zal in de vitrine van het Warm Welkom een deel van de grote verzameling kerststalsetjes - 90! - geëxposeerd worden van Wim Pijlman, mijn overleden echtgenoot. Hij was de op één na oudste uit een gezin van negen kinderen. Er werd dus regelmatig een kindje geboren. Dan was het feest, er werden cadeautjes gegeven en er werd genoten van lekkere dingen. Er was sprake van intieme huiselijkheid voor mensen die bij elkaar horen en van elkaar houden. U zult zich misschien afvragen wat dit met Kerstmis te maken heeft, maar voor mijn man was dat duidelijk: er was immers nieuw leven, een nieuw begin en een nieuwe toekomst en dat sprak hem erg aan.

Al vroeg in zijn jeugd begon zijn liefde voor kerststalsetjes en -taferelen. In de jaren 50 van de vorige eeuw kwam hij tijdens een van zijn zeereizen in Venezuela een groot kersttafereel tegen, dat bijna een huiskamer vulde. Het was een compleet landschap met bergen en dalen, een dorpje met mensen op straat en boeren bezig op het veld. Verscholen tussen dorp en stad was er een grot in de bergen met daarin een man, een vrouw en een kindje, liggend op wat stro in een voederbak. In de verte zag je een kudde schapen met herders onderweg naar het feest. Later heeft mijn man tijdens zijn andere zeereizen nog veel meer van dit soort tafereeltjes gezien, van heel uitbundig tot heel sober. Overal vandaan nam hij kerstgroepjes mee naar huis. Zo is zijn verzameling van kerstgroepjes ontstaan. In de vitrine zullen er in verhouding vrij veel uit Portugal staan omdat we daar de laatste 10 jaar een deel van de winter doorbrachten.

Vandaag de dag worden overal op de wereld kinderen geboren, in rijkdom of bittere armoede. Gewenst of ongewenst. Mensen opgejaagd, met hun schamele bezittingen op de vlucht, zoekend naar beter, uitziend naar de toekomst. Onze huidige wereld is er vol mee. Kerstfeest of hoe u dat ook noemen of ervaren wilt, herdenken van de geboorte van Jezus of feest van het terugkerende licht waarbij dagen weer lengen. Een nieuw begin zal er altijd zijn! Mijn wens is dat de kerstgroepjes in de vitrine u vruchtbare gedachten opleveren en daarbij wens ik u een goede en inspirerende kersttijd toe.

Lisa Pijlman-Visser

TERUG IN DE TIJD

JEUGDHERINNERINGEN VAN GERRIT WELINK (LID CLIËNTENRAAD)

De decembermaand was elk jaar spannend. Er gebeurden mooie dingen. Herinnert u het zich nog? Ik zie het nog zo voor me:

Op 5 december kwam Sint Nicolaas in de klas. We kenden hem allemaal. Het was immers Wim uit de 7e klas en Zwarte Piet heette in het echt Goosen de Boer. De kinderen in klas 1 en 2 vonden het echter héél erg spannend. Ik was het braafste jongetje van de klas en mocht, nadat Sint uit het Grote Boek had gelezen, in de zak van Piet mee naar Spanje. Ik stribbelde tegen en had een mes in m'n zak om de jute zak van Piet open te snijden. Daarop volgde een draai om m'n oren van de bovenmeester.

De weken daarna leerden we kerstliedjes leren: 'Stille Nacht' en 'De herdertjes lagen bij nachte'. Buiten was het erg koud en na schooltijd konden we schaatsen op de sloot. Waterlaarzen aan en houten schaatsen met een oranje touwtje om ze onder te binden. Regelmatig met lag je gezicht op het ijs. En we plaagden de meisjes door ze om een zoentje te vragen.

Dan kwam het kerstfeest waar we zo naar uit hadden gekeken. We zongen samen met kinderen uit de andere klassen en van een andere school kerstliedjes in de kerk. We kregen warme chocolade melk, een kerstkransje, een sinaasappel en een boekje met voorin je naam in mooie gekrulde letters en het jaar waarin je het gekregen had.

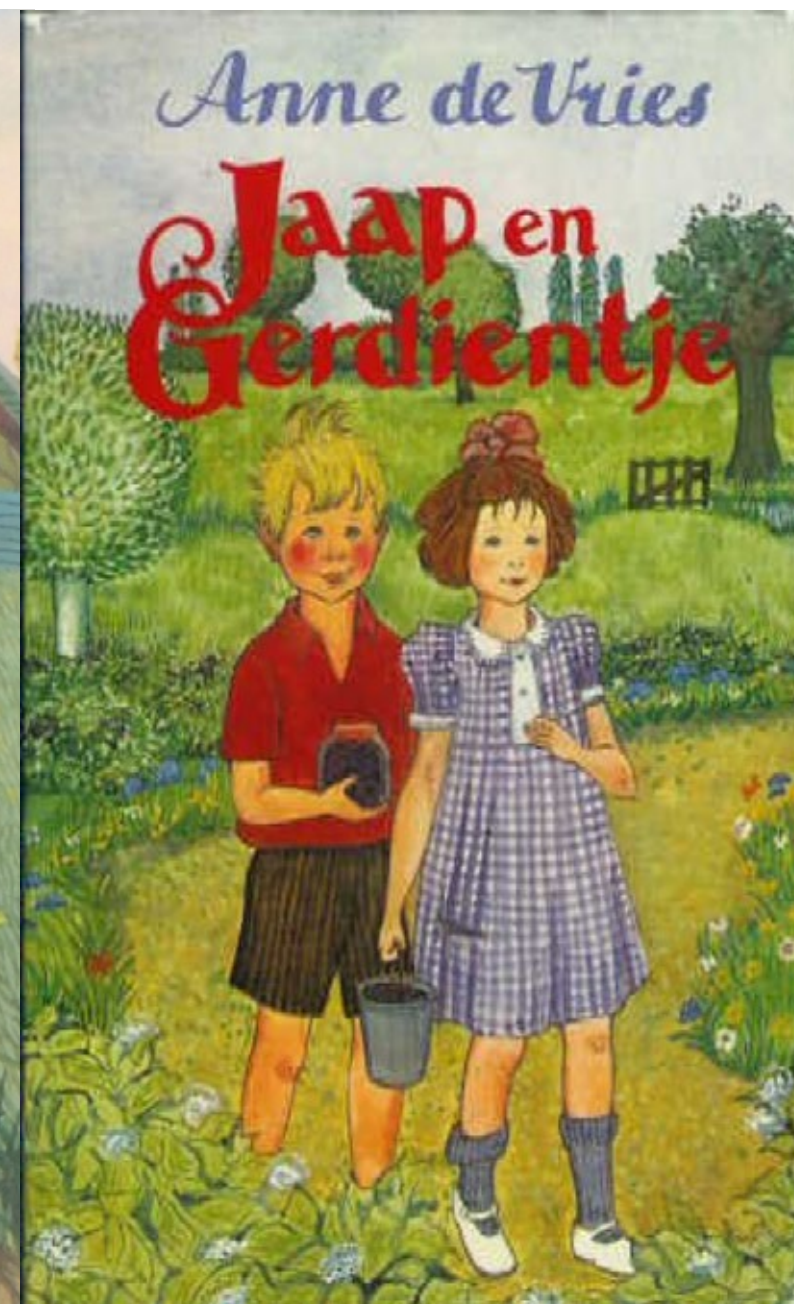
Er waren mooie boekjes: 'Jaap en Gerdientje' voor de meisjes, 'Daantje de kleine postbode, die altijd wel weer iets ondeugends beleefde, Voor de jongens, Thuis hadden we geen kerstboom, maar op Kerstavond gingen we met alle burens en buurtkinderen naar de bakker die aan onze straatweg woonde. Daar stond een mooie groot exemplaar met echte kaarsjes in de kamer en wij

mochten helpen de kaarsjes aan te steken. Daarna gingen we op grond er omheen zitten. Dan was er onderling geduw om de mooiste plek.

We werden verwend met lekkere dingen uit de bakkerij en ook nu weer warme chocomelk. Voor de mama's was er een advocaatje of een glaasje boerenjongs, de papa's dronken een borreltje.

Het was altijd reuze gezellig. Op kerstavond moet ik er nog vaak aan terugdenken. Hebt u ook zulke mooie herinneringen? Vertel ze op kerstavond in de woonkamer aan uw medebewoners of familie. Ze zullen er vast en zeker van genieten!

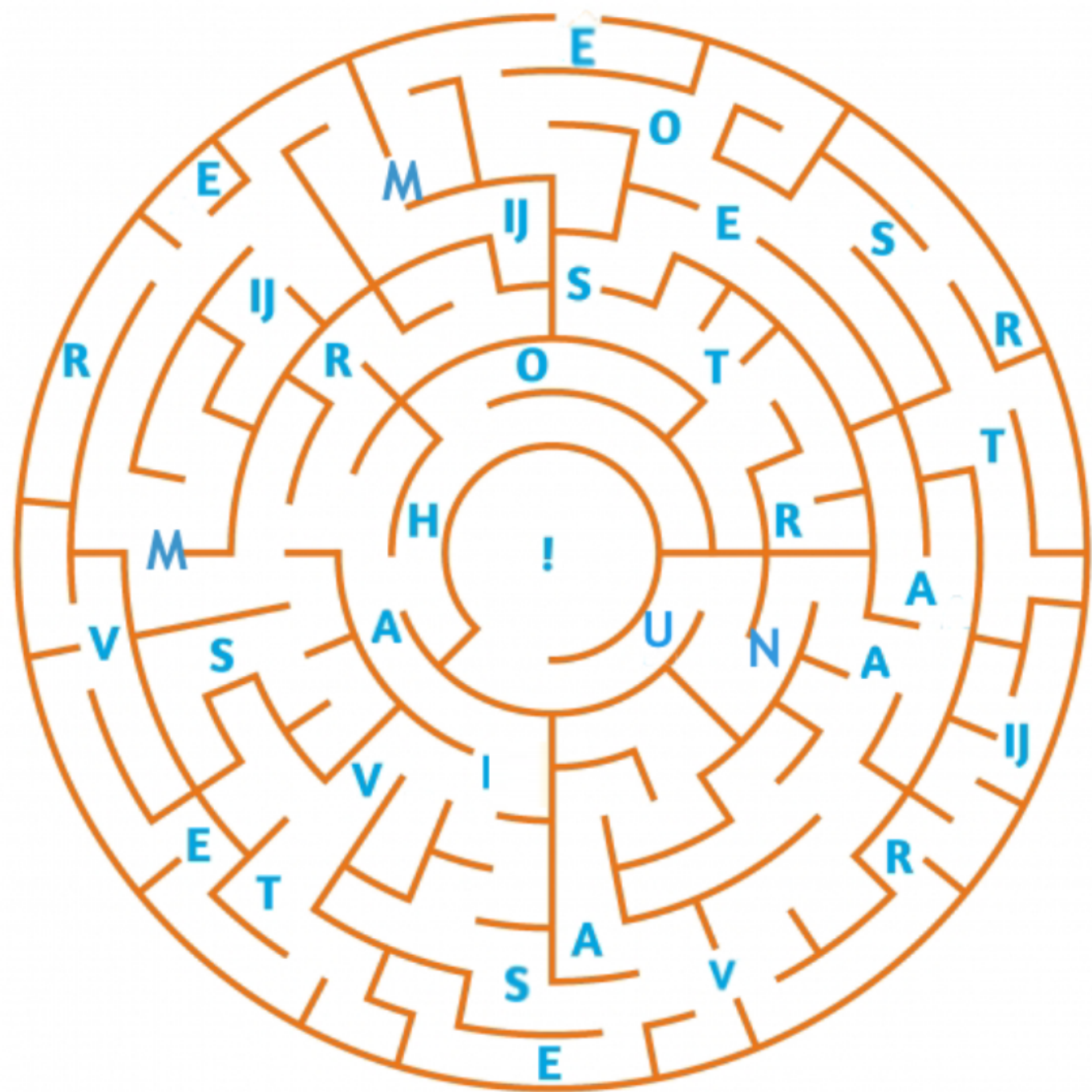
Gerrit Welink

PUZZEL

WOORDDOOLHOF

Begin bovenaan en zoek de weg naar het midden. De letters die u tegenkomt vormen een zin.
Oplossing op pagina 27

UIT HET HISTORISCH ARCHIEF

TON SPEELGOED: ARBEIDSTHERAPIE OP ORANJE NASSAU’S OORD

Opgenomen worden in een inrichting als Oranje Nassau’s Oord, indertijd een sanatorium voor longlijders, betekende langdurig uit de eigen omgeving te worden weggehaald. In 1950 moest meer dan 62 % van de in dat jaar opgenomen patiënten een jaar of langer kuren. Als voorbereiding op de terugkeer in de maatschappij werd er gelegenheid geboden om bij wijze van arbeidstraining onder anderen houten speelgoed te maken. TON

Speelgoed werd dit genoemd. Tijdens dit proces kon geconstateerd worden of de patiënt voldoende hersteld was om zelfstandig in de maatschappij te functioneren. Dit was overigens geenszins vanzelfsprekend. In 1952 moest nog 32% van de van de genezen verklaarden terugkeren naar Oranje Nassau’s Oord om de kuur te hervatten.

Met het werken aan het speelgoed werden mensen, die tijdens zijn kuur tot rust en

TON speelgoed werd gebruikt in kleuter- en lagere scholen, kindertehuizen en sanatoria, wachtkamers, speeltuinen en in het gezin. Het werd gemaakt in arbeidstherapie.

‘luiheid’ gedwongen waren, weer geleidelijk getraind tot lichamelijke en geestelijke activiteit. Het feit, dat iemand zo weer werken kon gaf weer zelfvertrouwen, een factor die

belangrijker is dan velen zich voor kunnen stellen. Een patiënt werd pas als volledig hersteld beschouwd als deze weer een passende taak in de samenleving kon vervullen. In de Oranjestraat, tegenover de ingang naar de Dagbesteding, kunt u zich verder verdiepen in het hoe en wat van het TON speelgoed. Er was een set van dieren van de boerderij en andere dieren. Ze waren via een particuliere firma te koop, maar zijn sinds lang niet meer in de handel. De sluiting van de Koningin Emmakliniek voor astmalijders verbonden aan Oranje Nassau’s Oord, betekende het einde van de arbeidstherapie in de vorm van maken van TON speelgoed.

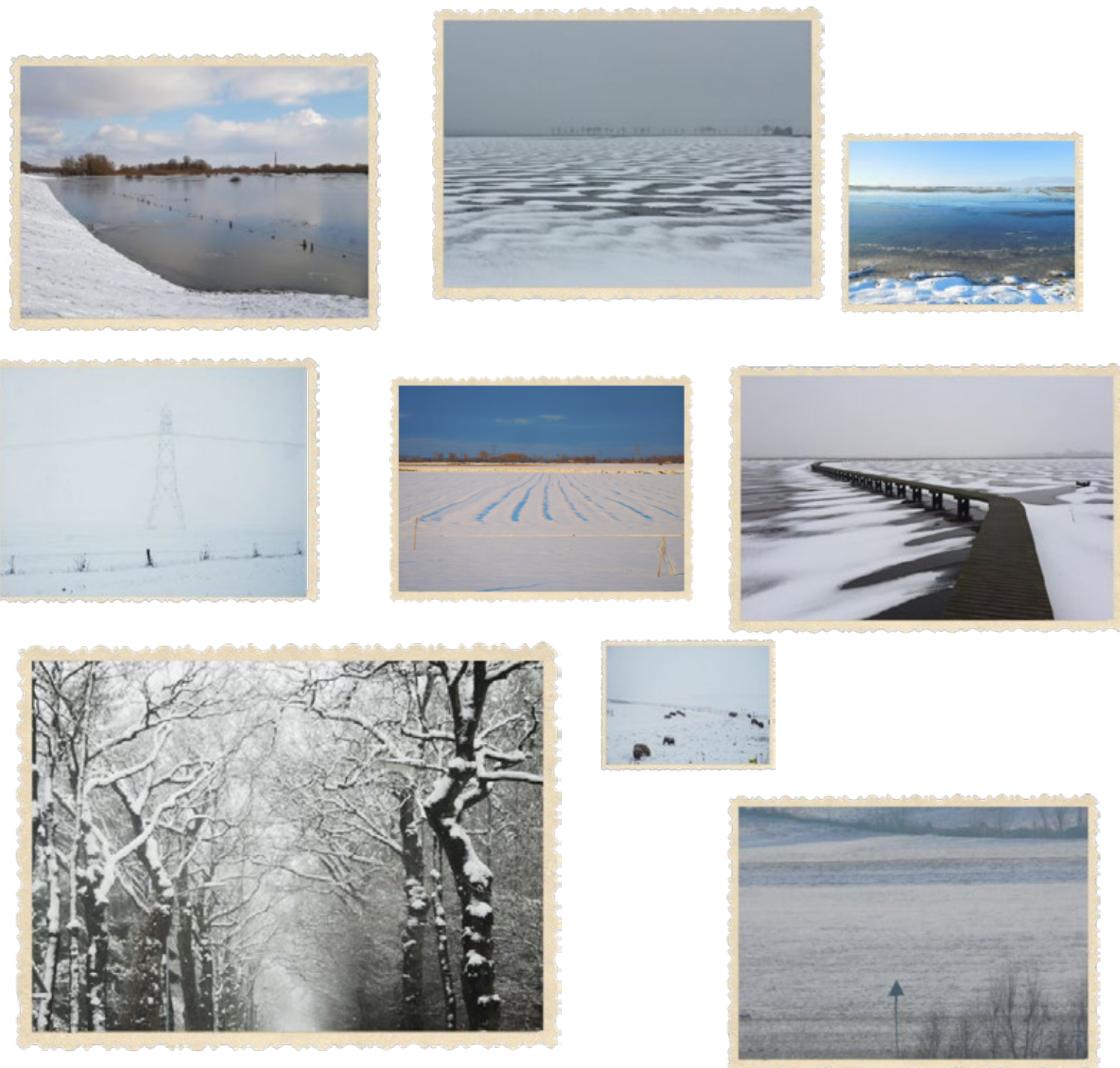
FOTOALBUM

UIT HET ARCHIEF VAN DE REDACTIE

Deze keer een greep uit het fotoarchief van de redactieleden. We kozen voor het thema 'sneeuw', in deze tijd een bijzonder fenomeen. Maar wie weet brengt ons de winter van 2022 en 2023 weer ouderwetse sneeuwlandschappen!

Met deze greep uit ons archief hopen we u enthousiast te maken. Heeft u een reeks bijzondere foto's uit uw fotoarchief en wilt u die graag laten zien?

Laat het de redactie weten! We geven ze graag een plek in een van de komende Emma's.

ALGEMENE INFORMATIE

Redactie:

Kees van der Meiden
Marian van Swinderen

Met bijdragen van:

Klinker
Lisa Pijlman- Visser
Cees Kroon
Gerrit Welink
Kees Gast

Foto's en illustraties:

cofre
Marian van Swinderen
Gerrit Welink
Historisch Archief ONO
USA Today

Contact:

info@keesvandermeiden.nl

marianne.vanswinderen@gmail.com

Tel. 06-15659637

U kunt eventueel een van de medewerkers van de afdeling vragen ons namens u te mailen.

zinzia

ZORGGROEP